

У складу са чланом 48. став 2. и 3. Закона о родној равноправности, као и члану 66. („Сл.гласник РС“ бр.52/2021), Председништво Нове Демократске странке Србије (у даљем тексту Странка), на челу са председником, **др Милошем Јовановићем**, доноси

ПЛАН ДЕЛОВАЊА

са посебним мерама за подстицање и унапређивање родне равноправности и уравнотежене заступљености полова

Овим планом предвиђају се посебне мере за подстицање и унапређење родне равноправности и уравнотежене заступљености полова у органима Странке и обезбеђивање активног учешћа мање заступљеног пола у саставу и раду тих органа.

Планом се такође дефинишу основни појмови родне равноправности, одређују родне политике, као и обавезе Странке, као друштвеног чиниоца.

ОПШТИ ИНСТИТУТИ

Нови ДСС прокламује право на слободно приступање у чланство и активно учешће у раду Странке и њених органа, укључујући и погодности које се остварују без било ког вида дискриминације на основу пола.

Странка ће у складу са законом на сваке четири године доносити план деловања који садржи посебне мере за подстицање и унапређивање родне равноправности и уравнотежене заступљености полова у својим органима и обезбеђивати активно учешће мање заступљеног пола у саставу и раду тих органа.

Родна равноправност подразумева једнака права, одговорности и могућности, равномерно учешће и уравнотежену заступљеност жена и мушкараца у свим областима друштвеног живота, једнаке могућности за остваривање права и слобода, коришћење личних знања и способности за лични развој и развој друштва, као и остваривање једнаке користи од резултата рада, уз уважавање биолошких, друштвених и културолошки формираних разлика између мушкараца и жена и различитих интереса, потреба и приоритета жена и мушкараца приликом доношења јавних и других политика и одлучивања о правима, обавезама и на закону заснованим одредбама, као и уставним одредбама.

Дискриминација на основу пола, полних карактеристика, односно рода, јесте свако неоправдано разликовање, неједнако поступање, односно пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства), на отворен или прикривен начин, у односу на лица или групе лица, као и чланове њихових породица или њима блиска лица, засновано на полу, полним карактеристикама, односно роду у: политичкој, образовној, медијској и економској области; области запошљавања, занимања и рада, samozapošljavanja, заштите потрошача (робе и услуге); здравственом осигурању и заштити; социјалном осигурању и заштити, у браку и породичним односима; области безбедности; екологији; области културе; спорту и рекреацији; као и у области јавног оглашавања и другим областима друштвеног живота.

Непосредна дискриминација на основу пола, полних карактеристика, односно рода, постоји ако се лице или група лица, због њиховог пола, полних карактеристика, односно рода, у истој или сличној ситуацији, било којим актом, радњом или пропуштањем, стављају или су стављени у неповољнији положај, или би могли бити стављени у неповољнији положај.

Посредна дискриминација на основу пола, полних карактеристика, односно рода, постоји ако, на изглед неутрална одредба, критеријум или пракса, лице или групу лица, ставља или би могла ставити, због њиховог пола, полних карактеристика, односно рода, у неповољан положај у поређењу са другим лицима у истој или сличној ситуацији, осим ако је то објективно оправдано законитим циљем, а средства за постизање тог циља су примерена и нужна.

Дискриминација на основу пола, полних карактеристика, односно рода постоји ако се према лицу или групи лица неоправдано поступа неповољније него што се поступа или би се поступало према другима, искључиво или углавном због тога што су тражили, односно намеравају да траже заштиту од дискриминације на основу пола, односно рода, или због тога што су понудили или намеравају да понуде доказе о дискриминаторском поступању.

Дискриминацијом на основу пола, полних карактеристика, односно рода, сматра се и узнемиравање, понижавајуће поступање, претње и условљавање, сексуално узнемиравање и сексуално уцењивање, родно заснован говор мржње, насиље засновано на полу, полним карактеристикама, односно роду или промени пола, насиље према женама, неједнако поступање на основу трудноће, породилског одсуства, одсуства ради неге детета, одсуства ради посебне неге детета у својству очинства и материнства (родитељства), усвојења, хранитељства, старатељства и подстицање на дискриминацију као и сваки неповољнији третман који лице има због одбијања или трпљења таквог понашања.

Дискриминација лица по основу два или више личних својстава без обзира на то да ли се утицај поједних личних својстава може разграничити је вишеструка дискриминација или се не може разграничити (интерсексијска дискриминација).

Не сматрају се дискриминацијом на основу пола, полних карактеристика, односно рода, мере за заштиту материнства и очинства (родитељства), усвојења, хранитељства, старатељства, као и заштита на раду запослених различитог пола, у складу са прописима којима се уређују радни односи и безбедност и здравље на раду, посебне мере уведене ради постизања пуне родне равноправности, заштите и напретка лица, односно групе лица која се налазе у неједнаком положају на основу свог пола, полних карактеристика, односно рода.

Не сматрају се дискриминацијом на основу пола, полних карактеристика, односно рода, посебне мере донете ради отклањања и спречавања неједнаког положаја жена и мушкараца и остваривања једнаких могућности за жене и мушкарце.

Судска заштита лица и групе лица која су изложена дискриминацији на основу пола, полних карактеристика, односно рода остварује се у складу са законом којим се уређује забрана дискриминације.

Политика једнаких могућности подразумева:

1. равноправно учешће жена и мушкараца у свим фазама планирања, припреме, доношења и спровођења одлука које утичу на положај жена;
2. узимање у обзир различитих интереса, потреба и приоритета жена и мушкараца приликом доношења јавних и других политика и одлучивања о правима, обавезама и на закону заснованим интересима;
3. предузимање мера којима се обезбеђује једнака полазна тачка за остваривање принципа једнаких могућности за лица, односно групе лица која се налазе у неједнаком положају по основу пола, полних карактеристика, односно рода, посебно припадника осетљивих друштвених група.

Као један од приоритета у организационом смислу, у функцији јачања страначке инфраструктуре, потребно је увек подстицати и унапређивати равномерну заступљеност жена и мушкараца у органима Странке.

Равномерна заступљеност жена и мушкараца у органима Странке претпоставља да постоје једнаке могућности за оба пола да допринесу напретку организације, као и да имају идентичне могућности да уживају све користи и бенефиције које им Странка омогућава.

Забрањено је узнемиравање, сексуално узнемиравање и сексуално уцењивање приликом обављања функције члана у органу, на основу пола односно рода.

Странка је дужна да члана органа по повратку са одсуства са рада због трудноће, породилског одсуства, одсуства ради неге детета, одсуства ради посебне неге детета, усвојења, хранитељства, старатељства, врати на исту функцију у органу Странке.

Одсуствовање са обављања функције члана у органу Странке због трудноће, породилског одсуства, одсуства ради неге детета и одсуства ради посебне неге детета, односно очинства и материнства (родитељства), усвојења, хранитељства, старатељства, не може бити разлог за ускраћивање права на стручно усавршавање и додатно образовање.

Свако лице које обавља функцију у органу Странке или се налази у радном односу у Странци дужно је да пријави сваки вид насиља заснован на полу, односно роду и насиља према женама у приватној и јавној сфери.

Странка је дужна да без одлагања надлежној полицијској управи или јавном тужилаштву пријави сваки облик насиља из претходног става за које сазна у обављању своје делатности.

Нова Демократска странка Србије је, као активни и релевантни политички чинилац, дужна да обезбеди женама и мушкарцима једнаке могућности за учешће у органима Странке, као и да у случају осетно неуравнотежене заступљености полова предузмете одговарајуће посебне мере.

ПОСЕБНЕ МЕРЕ

Посебне мере за остваривање и унапређивање родне равноправности су активности, мере, критеријуми и праксе у складу са начелом једнаких могућности којима се обезбеђује равноправно учешће и заступљеност жена и мушкараца, посебно припадника осетљивих друштвених група, у свим сферама друштвеног живота и једнаке могућности за остваривање права и слобода.

Приликом одређивања посебних мера морају се уважавати различити интереси, потребе и приоритети жена и мушкараца, а посебним мерама мора се обезбедити:

1. право жена и мушкараца на информисаност и једнаку доступност политикама, програмима и услугама;
2. примена уродњавања и родно одговорног буџетирања у поступку планирања, управљања и спровођења планова, пројеката и политика;
3. промовисање једнаких могућности у управљању људским ресурсима;
4. уравниотежена заступљеност полова у органима Странке;
5. уравниотежена заступљеност полова у свакој фази формулисања и спровођења политика родне равноправности;
6. употреба родно сензитивног језика како би се утицало на уклањање родних стереотипа при остваривању права и обавеза жена и мушкараца;
7. прикупљање релевантних података разврстаних по полу и њихово достављање надлежним институцијама.

Посебне мере примењују се док се не постигне циљ због којег су прописане, а од дана доношења овог Плана.

Врсте посебних мера су:

1. мере које се одређују и спроводе у случајевима осетно неуравнотежене заступљености полова;
2. подстицајне мере, којима се дају посебне погодности или уводе посебни подстицаји у циљу унапређења положаја и обезбеђивања једнаких могућности за жене и мушкарце;
3. програмске мере, којима се операционализују програми за остваривање и унапређење родне равноправности.

Пут ка родној равноправности је друштвено прихватање једнаких шанси и мушкараца и жена да учествују и да контролишу добра и ресурсе заједнице чији су чланови. Тиме би се у будућности разрешавали историјски наслеђени неправедни односи моћи, доминације, потчињености и прикривене и подразумевајуће дискриминације на друштвеном, политичком, економском, културном и образовном плану, као и у личном животу сваког појединца.

Нова Демократска странка Србије определила се да суштински подржава Националну стратегију за родну равноправност и придржава се у потпуности Закона о родној равноправности.

У складу са Законом о родној равноправности, уравнотежена заступљеност полова обезбеђује се приликом предлагања кандидата за народне посланике и одборнике на начин и у складу са прописима којима се уређују избори. Уравнотежена заступљеност постоји када је заступљеност једног од полова између 40–50% у односу на други пол.

У складу са наведеним Законом као и светским Конвенцијама о родној равноправности, Нова Демократска странка Србије се обавезује на минималну квоту учешћа мање заступљеног пола у страначким функцијама као и приликом предлагања кандидата за изборе за народне посланике, посланике и одборнике која износи 40 %.

Циљеви Платформе о родној равноправности Нове Демократске странке Србије

- Развијање активне политике једнаких могућности мушкараца и жена у свим областима друштвеног живота
- Снажније подстицање жена да узимају веће учешће у јавном, друштвеном и политичком животу, како унутар странке, тако и шире
- Примена међународних стандарда који обавезују странку да одређен број жена узме активно учешће у доношењу свих политичких одлука
- Праћење остваривања родне равноправности у свим областима друштвеног и политичког живота
- Подршка забрани прављења разлике по полу приликом кандидовања за било коју врсту функције у странци и шире
- Санкционисање било које врсте родне неравноправности унутар странке

У оквиру мера које ће Нови ДСС предузимати у наредном четворогодишњем периоду у вези са унапређењем стања родне равноправности и уравнотежене заступљености полова, Странка ће:

- наставити са остваривањем и унапређивањем родне равноправности у свим сферама политичког деловања;
- ускладити своје акте са важећим прописима у области родне равноправности;
- заокружити законску обавезу родне равноправности и уравнотежене заступљености у свим органима странке и њеним телима као и у свим организацијама странке установљеним по територијалном принципу;
- наставити примену родне равноправности приликом предлагања кандидата за народне посланике, посланике и одборнике на свим будућим изборима;

- наставити да у својим евиденцијама чланства и другим евиденцијама обезбеди систематско праћење родне перспективе и разврставање података по полу;
- настојати да својим примером, ангажовањем, едукацијама и презентацијама побољша и унапреди стање родне равноправности и урванотежене заступљености полова у свим сегментима друштва;
- обавештавати надлежне органе о остваривању родне равноправности у складу са законским и подзаконским прописима;
- предузимати друге радње и активности у циљу законског остваривања и унапређивања родне равноправности и урванотежене заступљености полова.

У Београду,
23.8.2023.

Председник Новог ДСС-а
др Милош Јовановић